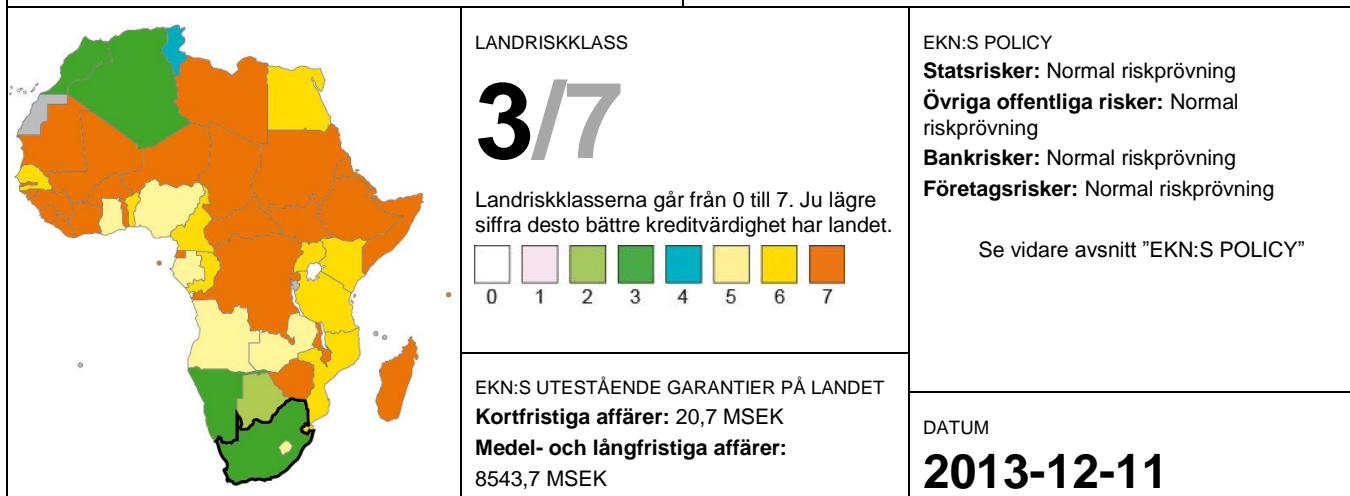

Sydafrika

Strukturella svagheter hämmar tillväxten

Sydafrikas strukturella problem hindrar tillväxten från att nå den nivå som krävs för att förbättra livsvillkoren för hela befolkningen. Frustrationen växer hos befolkningen och behovet av politiska och ekonomiska reformer blir alltmer angeläget. Om inte ANC lyckas anta denna utmaning under kommande mandatperiod finns en risk att stödet för partiet urholkas på sikt. Landets statsfinanser har försvagats efter finanskrisen, men regeringens ekonomiska politik väntas fortsatt vara ansvarsfull. En välfungerande banksektor och en förutsägbar affärsmiljö är ytterligare styrkefaktorer som balanserar den i övrigt något dämpade långsiktiga prognosen för Sydafrikas ekonomi.

STYRKOR

- Stabila och transparenta institutioner
- Ansvarsfull ekonomisk politik
- Sund och välreglerad banksektor

SVAGHETER

- Djupa strukturella problem i form av fattigdom, arbetslöshet och ojämlikhet
- Social oro och frustration hos befolkningen över svag handlingskraft från regeringens sida när det gäller att hantera de strukturella problemen
- Beroende av portföljinvesteringar för att finansiera bytesbalansunderskottet

POLITIK

Politisk kontinuitet att vänta

Alltsedan de första demokratiska valen 1994 dominerar ANC den politiska arenan. Korruptionsskandaler och frustration över svag handlingskraft när det gäller att hantera Sydafrikas djupa socioekonomiska problem har emellertid lett till såväl minskat valdeltagande som minskat stöd för ANC. Det har också gett utrymme för populistiska inslag i politiken. I somras grundades till exempel EFF (Economic Freedom Fighters) under ledning av den kontroversielle Julius Malema. Malema var tidigare ledare för ANC:s ungdomsförbund innan han sparkades ur partiet sedan han öppet motsatt sig president Zuma. EFF riktar sig främst till unga som röstar för första gången. Med en ungdomsarbetslöshet på 50 procent är det möjligt att de kommer att lockas av EFF:s retorik. Flertalet av förstagångsväljarna är födda efter 1994 och sympatiserar inte lika starkt med ANC eftersom de inte själva upplevt ANC:s roll i frihetskampen.

Även om både EFF och övriga oppositionspartier vinner terräng finns fortfarande ett grundmurat stöd för ANC och allt pekar på att de kommer att vinna nästa års val. Mot bakgrund av Sydafrikas beroende av internationellt kapital för att finansiera sitt bytesbalansunderskott är det också troligt att ANC kommer att hålla fast vid sin marknadsvänliga politik. Politisk stabilitet och kontinuitet är alltså att vänta på medellång sikt.

EKONOMI

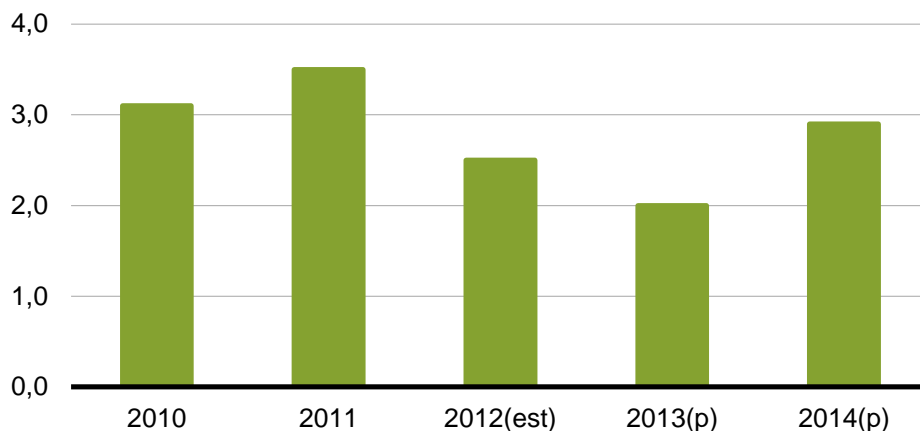
Sund ekonomisk politik, men pressande behov av reformer

Sydafrika för en sund och marknadsinriktad ekonomisk politik och eftersträvar balans i de offentliga finanserna. Flera års god ekonomisk tillväxt har resulterat i en betydande ökning av landets inkomster och gjort Sydafrika till ett medelinkomstland med en väldiversifierad ekonomi. Den ekonomiska basen utgörs av mineraltillgångar, men Sydafrika har också en växande industri- och servicesektor, samt en betydande finanssektor.

Under finanskrisen kunde Sydafrika genom en expansiv finanspolitik motverka de negativa effekterna av en lägre efterfrågan i omvärlden. Men till följd av det har statsfinanserna försvagats och förväntas under nästa år visa underskott på dryga fyra procent. Efter valåret 2014 väntas underskottet minska. En snabb utveckling av offentliganställdas löner i kombination med ett stort behov av offentliga investeringar förblir dock en finanspolitisk utmaning.

Den sydafrikanska ekonomin växer med omkring två procent per år, vilket är en bra bit under dess fulla potential på 4-5 procent. Minskad efterfrågan från landets största handelspartners, EU och Kina, är en bidragande orsak. Den främsta förklaringen till den svaga tillväxten är dock inhemskt genererade strukturella problem, varav många sprungna ur apartheidsystemet. Utbildningssystemet är undermåligt och arbetsmarknadslagstiftningen är stelbent. Brist på produktiv sysselsättning skapar social oro, vilket inte minst visat sig genom våldsamma strejker i den för landet så viktiga gruvsektorn. Utöver det finns ett behov av infrastrukturinvesteringar, framför allt inom transport- och energiområdet.

BNP-TILLVÄXT, %

Tillväxten förväntas stärkas under 2014, men ligger fortfarande under landets potential (IMF)

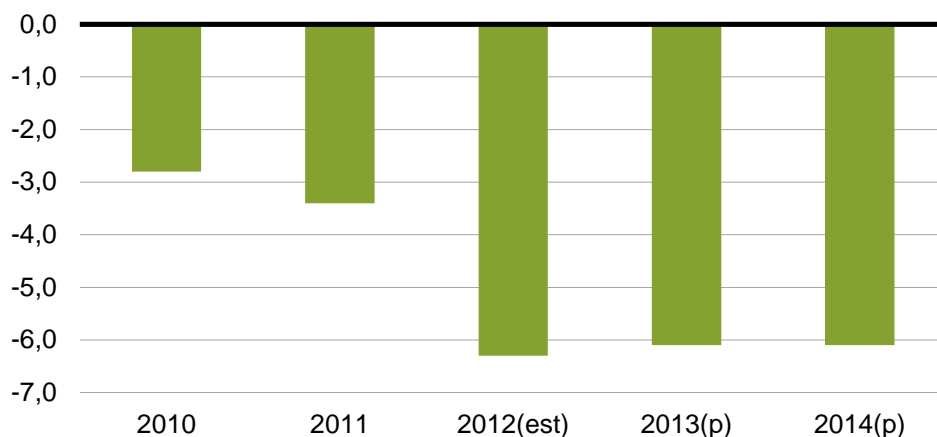
Regeringens största utmaning är således att driva reformagendan vidare. Vissa initiativ har tagits, andra har skjutits upp till följd av nästa års val. För att kunna realisera landets tillväxtpotential och hantera de strukturella problemen krävs ett fortsatt inflöde av utländska investeringar, vilket kommer att bidra till att den ekonomiska politiken förblir ansvarsfull. Sammantaget finns fortfarande en god grund att stå på med en diversifierad ekonomi. Behovet av reformer blir dock alltmer akut samtidigt som det ekonomiska utrymmet att genomföra dem krymper. Därför är den långsiktiga prognosen för landets tillväxt mer ovisst än tidigare.

BETALNINGSBALANS OCH SKULDFRÅGOR

Låg skuldsättning

Sydafrikas externbalans bedöms överlag som god. Bytesbalansunderskottet växte under 2012 till följd av svagare efterfrågan i landets exportmarknader, men oroligheterna i gruvsektorn bedöms också ha påverkat exporten negativt. En marginell förbättring är att vänta. Sydafrika har dock problem med låg produktivitet vilket innebär att exportvarorna över tiden blir dyrare relativt konkurrentländerna och exporttillväxten blir lägre än i andra tillväxtländer.

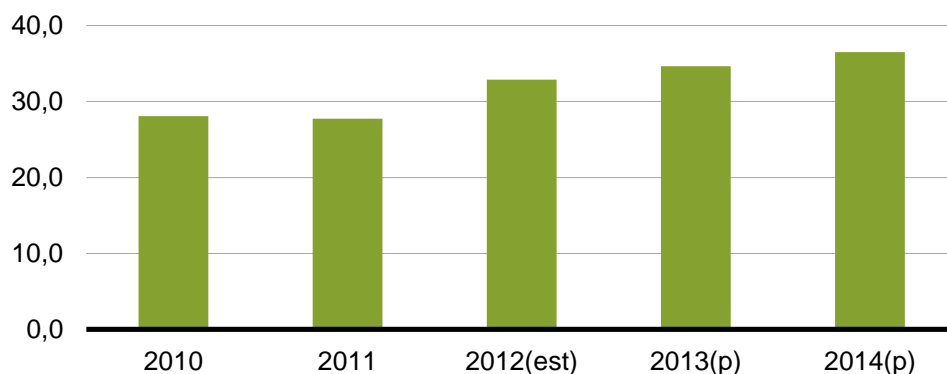
BYTESBALANS, % AV BNP

Avmattning i efterfrågan från Sydafrikas exportmarknader har försämrat bytesbalansen (IMF)

Finansieringen av bytesbalansunderskottet utgör en viss risk på grund av att den till stor del sker genom portföljinvesteringar, som är mer volatila än direktinvesteringar. Sydafrika är inte längre nettolånggivare på kapitalmarknaden, efter att ha varit det under större delen av 2000-talet. Den måttliga utlandsskulden är dock en styrka och nettoskuldssättningen uppgår endast till omkring sex procent av BNP. Regeringen lånar på den inhemska marknaden och utlandsskulden förväntas därför ligga kvar på en måttlig nivå kring 35 procent av BNP.

UTLANDSSKULD, % AV BNP

Utlandsskulden är måttlig men successivt ökande (IMF)

VA LUTAPOLITIK

Fortsatt volatilitet att vänta

Den sydafrikanska randen har en flytande kurs och är känslig för svängningar i investerarnas riskaptit. En fortsatt dämpad utveckling i världsekonomin i kombination med återgång till en mer normal amerikansk penningpolitik kan leda till ett utflöde av portföljinvesteringar, vilket kommer att sätta press på valutan. Samtidigt finns krafter som verkar i motsatt riktning tack vare att investeringar i Sydafrika ses som relativt attraktiva i ett globalt perspektiv. Det bedöms således som troligt att randen kommer att fortsätta att fluktuera liksom den gjort tidigare.

Vissa valutarestriktioner kvarstår i syfte att skydda landet mot snabba kapitalutflöden, men en liberalisering pågår. Valutareserven motsvarar knappt fyra månaders importtäckning, vilket bedöms som en acceptabel nivå för Sydafrika som har en relativt bred ekonomisk bas. Den sydafrikanska valutan har en hög grad av konvertibilitet och kan prövas av EKN i lokalvalutafinansierade affärer.

FINANSSEKTORN

Starkt banksystem

Fyra privatägda banker står för nästan 90 procent av bankmarknaden (Standard Bank, ABSA, First Rand Bank och Nedbank). Tack vare god banktillsyn, lågt beroende av extern finansiering och en konservativ inställning till risk drabbades banksektorn endast i begränsad utsträckning av finanskrisen. Överlag är bankerna välkapitaliserade och lönsamma med en låg andel dåliga lån, omkring fem procent. Som ett led i att öka andelen av befolkningen som har tillgång till banktjänster har emellertid utlåningen till privata hushåll ökat kraftigt under de senaste åren. En stor del av denna utlåning saknar säkerheter vilket innebär en risk för en ökad andel dåliga lån och sämre kapitalisering.

AFFÄRSMILJÖ

Regionens kommersiella nav

Sydafrikas affärsmiljö är god och landet är regionens kommersiella centrum och bas för många internationella företag med verksamhet i regionen. I Världsbankens Doing Business Index rankas affärsmiljön som den tredje bästa i Afrika, efter Mauritius och Rwanda. En starkt bidragande orsak till det är landets välfungerande institutioner. Landet har dock kontinuerligt fallit i DBI från en 32:a plats år 2009 till årets 41:a plats. Förklaringen är ökad byråkrati när det gäller att starta företag och att registrera egendom. Ytterligare utmaningar som nämns av företag som är aktiva i regionen är svårigheten att lokalt rekrytera kompetent arbetskraft och statliga detaljregleringar som ofta förändras.

Tillgängligheten till finansiell information är god. Den sydafrikanska redovisningsstandarden (SA GAAP) är likvärdig med IFRS. Alla börsnoterade bolag är skyldiga att upprätta bokslut enligt SA GAAP samt halvårsbokslut. SME företag får redovisa enligt IFRS SME, men är inte skyldiga att offentliggöra finansiell information.

Rättsväsendet i landet är oberoende, även om en ökad politisk inblandning noterats på senare tid. Brist på kompetent personal leder till utdragna processer. Korruptionen är i jämförelse med andra afrikanska länder låg, även om det förekommer inom vissa statliga organisationer. Den sydafrikanska motsvarigheten till Riksrevisionen, liksom press och det civila samhället gör dock ett gediget jobb i att rapportera fall av korruption inom statsapparaten.

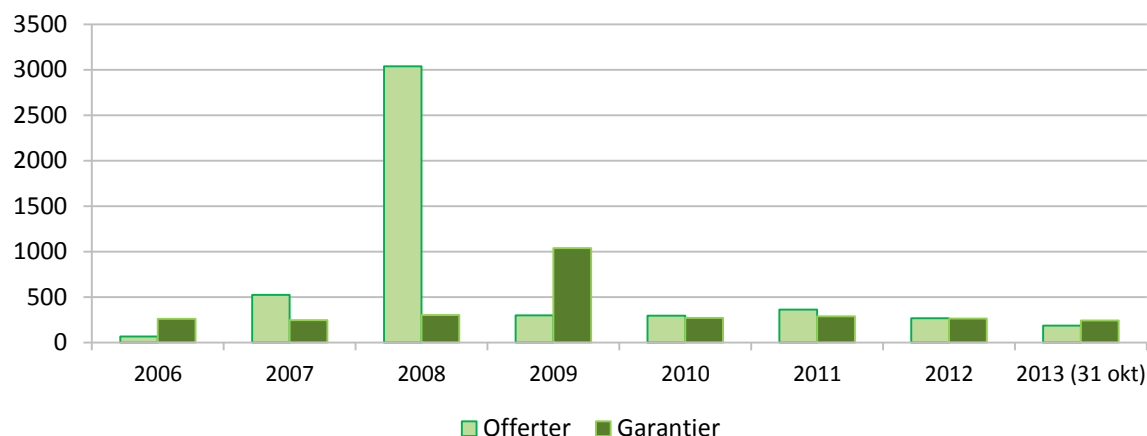
EKN:S ÅTAGANDEN

JAS Gripen dominerar alltjämt

EKN:s utestående garantier uppgår till drygt 8,7 miljarder kronor och utgörs till allra största delen av en exportaffär avseende JAS Gripen. Övriga garantier uppgår till drygt 300 miljoner

kronor och utgörs främst av garantier inom gruv- och transportsektorn. Under 2013 utfärdade EKN 66 nya garantier motsvarande ett garantibelopp på 196 miljoner kronor. EKN ser en ökning i antal garanterade affärer, vilket kan förklaras av att Sydafrika fungerar som regionens knutpunkt och varor exporteras vidare till grannländerna i södra Afrika.

EKN:S ENGAGEMANG PER 31 DECEMBER EXKL. JAS GRIPEN, MSEK

EKN ser en ökning i antal affärer, men volymmässigt har engagemanget varit stabilt under de senaste åren (EKN)

BETALNINGSERFARENHET

Ökade svårigheter vid återvinning

EKN:s erfarenhet av att garantera affärer i Sydafrika är god. Under finanskrisen förekom vissa dröjsmål i affärer med motparter i gruvsektorn. I ett par affärer återtog exportföretaget utrustningen och sålde den innan skadereglering, ett förfaringssätt som fungerade väl. Totalt uppgår fordringarna för närvarande till 1,7 miljoner kronor och fördelar sig på en handfull gäldenärer. Merparten av fordringarna avser utbetalningar för skador som uppstod i samband med finanskrisen.

Ökad politisering och pågående förändringsarbete inom rättsväsendet i landet inverkar enligt EKN:s erfarenhet negativt på återvinningsarbetet och tidigare erfarenheter visar också på att återvinningsprocesser kantats av byråkratiska svårigheter. EKN:s intryck är att korruption är vanligare bland lägre tjänstemän och på landsbygden. Den samlade erfarenheten av skade- och återvinningsprocesser i landet är således inte entydig, men överlag är ändå intrycket att det fungerar tillfredsställande.

EKN:S POLICY

En av regionens bästa landriskklassificeringar

EKN placerar, liksom resten av OECD, Sydafrika i landriskklass 3 för såväl korta som längre garantier. Näst Botswana är det den bästa klassificeringen i Afrika söder om Sahara. För samtliga köparkategorier bedöms affärerna på sina egna meriter utan särskilda krav eller villkor.

OFFICIELLA LANDDATA OCH KREDITBETYG

<p>OFFICIELLA LANDDATA</p> <p>Yta: 1 221 000 km² (2,7 ggr Sverige)</p> <p>Folkmängd: 48,6 miljoner invånare (2013e)</p> <p>Folkökning: 1,7 %/år (2013e)</p> <p>BNP: 402 mrd USD 2011 (Sverige 536 mrd USD 2011)</p> <p>BNP/capita: 7 972 USD per capita 2011 (Sverige 56 523 USD 2011)</p>	<p>KREDITBETYG</p> <table border="0"> <tr> <td></td> <td>LANDRISK</td> <td>STATSRISK</td> </tr> <tr> <td>Moody's:</td> <td>A2</td> <td>Baa1/Neg</td> </tr> <tr> <td>S&P:</td> <td>A-</td> <td>BBB/Stable</td> </tr> <tr> <td>Fitch:</td> <td>A-</td> <td>BBB/Stable</td> </tr> </table>		LANDRISK	STATSRISK	Moody's:	A2	Baa1/Neg	S&P:	A-	BBB/Stable	Fitch:	A-	BBB/Stable
	LANDRISK	STATSRISK											
Moody's:	A2	Baa1/Neg											
S&P:	A-	BBB/Stable											
Fitch:	A-	BBB/Stable											

LANDANALYTIKER

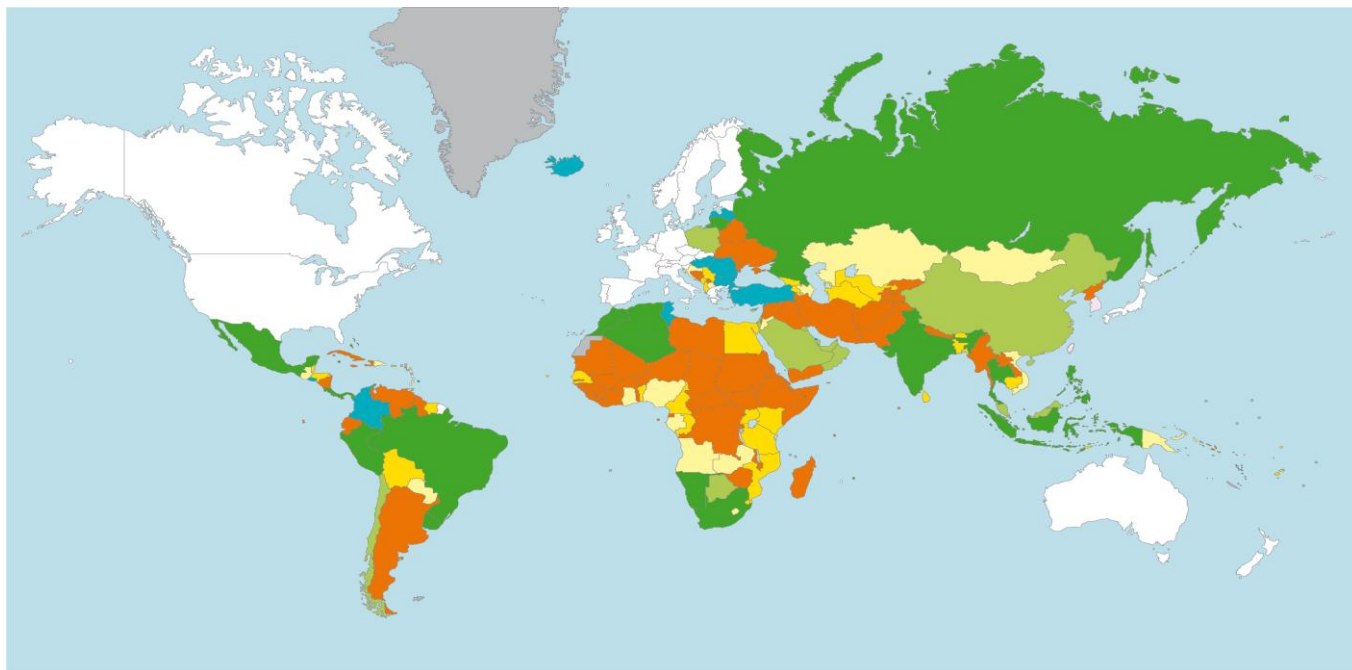

EKN:s landanalytiker för Sydafrika:
 Rebecka Lundgren
 Telefon: 08-7880182
 e-post: rebecka.lundgren@ekn.se

ANSVARSBEGRÄNSNING

Landanalysen bygger på ett urval av källor och speglar en för EKN relevant information vid tiden för publicering. Ansvaret för hur informationen används eller tolkas vilar helt på användaren och EKN kan inte hållas ansvarig för förlust eller skada.

EKN:S SYN PÅ VÄRLDEN

Landriskklasserna går från 0 till 7.

Ju lägre siffra desto bättre kreditvärdighet har landet.

EKN – DIN SÄKERHET I EXPORTAFFÄRER

EKN är en myndighet med uppgift att främja svensk export och svenska företags internationalisering. Det gör vi genom att erbjuda garantier för betalning och finansiering, tillsammans med rådgivning om affärsstruktur och riskhantering. Våra tjänster ger dig en större säkerhet, ökad konkurrenskraft och fler möjligheter till lyckade exportaffärer.

Exportkreditnämnden

Kungsgatan 36, Box 3064, 10361 Stockholm | Tel 08-7880000 | www.ekn.se | e-post info@ekn.se